

Література:

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 30. – Ст. 429.
2. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. [Текст] // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №38. – Ст. 502.
3. Основні напрями зовнішньої політики України [Текст]: Постанова Верховної ради України від 2 липня 1993 р. № 3360-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 37. – Ст. 379.
4. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та Європейським Союзом [Текст]: міжнародний договір від 16 червня 1994 р. – К.: Представництво Європейської Комісії в Україні, 1998. – 89 с.
5. Про ратифікацію Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами [Електроний ресурс]: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 237/94-ВР. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/237/94-вр>. – Назва з екрана.
6. Угода про партнерство і співробітництво між Європейським Союзом та Україною від 16 червня 1994 р. [Текст] // Представництво Європейської Комісії в Україні. – К., 1994.
7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 21 березня 2014 р. [Текст] // Офіційний Вісник України. – 2014. – №75. – Том 1. – Ст. 2125.
8. Статут ООН [Текст]: Міжнародний правовий акт від 26.06.1945 р. – К.: Інф. Центр ООН, 1997. – Ст. 4.
9. Про дію міжнародних договорів на території України [Текст]: Закон України від 10 грудня 1991 р. № 1953-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №10. – Ст.137.
10. Про приєднання Європейської типової (рамкової) конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними громадами або органами влади (Мадрид, 21 травня 1980 р.) [Текст]: Постанова Верховної Ради України від 14 липня 1993 р. № 3384-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №36. – Ст. 370.

С. В. Ромашкін

к.ю.н., доц.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОКУРОРОМ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Однією із основних гарантій забезпечення ефективного виконання завдань кримінального провадження є належна організація прокурором нагляду у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, що зумовлює актуальність даної теми наукового дослідження.

Керуючи роботою слідчого, беручи безпосередньо участь у провадженні слідчих дій, своєчасно вказавши на помилки, що були допущені під час розслідування, прокурор набуває фактичної і юридичної можливості наполегливо обстоювати в суді власні погляди стосовно доведеності факту злочину і винуватості підсудного.

Відповідно до ст. 39 КПК України начальника слідчого відділу наділено повноваженнями, які можна розцінювати як організацію досудового розслідування. Хоча керівник органу досудового розслідування уповноважений здійснювати процесуальні дії (зокрема ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, давати слідчому письмові вказівки, які не можуть суперечити рішенням і вказівкам прокурора; вживати заходів щодо усунення порушень вимог законодавства у випадку їх допущення слідчим; погоджувати проведення слідчих (розшукових) дій та продовжувати строк їх проведення; здійснювати досудове розслідування, користуючись при цьому повноваженнями слідчого), але повноважень з процесуального керівництва досудовим кримінальним провадженням він не має.

Процесуальні повноваження прокурора значно ширші, ніж у начальника слідчого відділу. Керівник органу досудового розслідування зобов'язаний виконувати доручення і вказівки прокурора, які даються у письмовій формі.

Здійснення нагляду за додержанням законів у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням полягає у тому, що прокурор, на відміну від суто наглядових повноважень, здійснює також діяльність, пов'язану із визначенням кола доказів та способів їх отримання у конкретному кримінальному провадженні, проведенням із зазначеною метою певних слідчих (розшукових) та не гласних слідчих (розшукових) дій, а також забезпеченням при цьому законності дій слідчого.

Також керівники прокуратур усіх рівнів і галузевих підрозділів апаратів, прокурори – процесуальні керівники досудового розслідування забезпечують виконання вимог закону при прийманні, реєстрації, розгляді та вирішенні в органах досудового розслідування заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, своєчасне внесення щодо них відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Відповідні перевірки проводяться прокурорами не рідше одного разу на місяць. За необхідності витребовуються дані з органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, державних органів контролю, лікувальних закладів, експертних установ тощо.

Процесуальні керівники досудового розслідування кримінальних правопорушень з урахуванням складності їх кваліфікації, суспільного резонансу, прогнозованих обсягів процесуальної роботи та з огляду на професійну майстерність і досвід відповідних прокурорів призначаються невідкладно.

Прокурори забезпечують виконання вимог закону щодо додержання розумних строків, а також строків, прямо визначених КПК України, з огляду на складність кримінального провадження, яка визначається з урахуванням кількості підозрюваних, обвинувачуваних і кримінальних правопорушень, обсягу та специфіки процесуальних дій.

З метою виконання завдань кримінального провадження прокурори, які здійснюють процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, інформують підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, підозрюваного – про право на угоду про визнання винуватості, роз'яснюють механізм реалізації цих прав.

Керівники органів прокуратури здійснюють контроль за законністю застосування заходів забезпечення кримінального провадження, при цьому враховується, що запобіжний захід у виді тримання під вартою є винятковим, клопотання про його застосування подаються виключно у разі, якщо іншими запобіжними заходами неможливо забезпечити виконання підозрюваним покладених на нього процесуальних обов'язків чи запобігти передбаченим законом ризикам.

За необхідності, але не рідше одного разу на півріччя, перевіряється стан збереження речових доказів і схоронності тимчасово вилученого майна, достовірність та повнота записів у книгах їх обліку. Доручається проведення таких перевірок особисто керівникам органів досудового розслідування.

Прокурори, які здійснюють нагляд за додержанням законів під час досудового розслідування, перед погодженням клопотань про проведення негласних слідчих (розшукових) дій перевіряють відповідність наведених у них даних вимогам законів, матеріалам і фактичним обставинам кримінального провадження. Питання про погодження клопотань слідчих про проведення негласних слідчих (розшукових) дій або про відмову в їх погодженні вирішуються невідкладно. Клопотання, постанови про проведення негласних слідчих (розшукових) дій реєструються відповідно до правил таємного діловодства.